

Sinonimi: Viola martia Gilib

Narodni nazivi: dišeća vijolica — fijola — fijolica — hroma ljubica — ljubičica — miomirisna ljubica — modra ljubica — pitoma ljubičica — poljska ljubica — viola — vijolica.

{rokbox title=|Ljubičica mirisna| }images/stories/ljekovitobilje/156-ljubicica.jpg{/rokbox}

Opis biljke: Ljubičica je mirisna trajna biljka s odebljalim i kratkim korijenom iz kojeg tjeraju nadzemne puzave vriježe. Biljka se, osim vriježama, razmnožava i sjemenom. Listovi su s peteljkom i srcolika su oblika. Pojedinačni cvjetovi razvijaju se na dugoj peteljci, koja je providena malim postranim listićem. Od pet tamnoljubičastih, ponekad bijelih ili crvenkastih latica, jedna je latica protegnuta u ostrugu. Zreli sjemeni tobolac otvara se sa tri zaklopca iz kojih ispada malo i tamno sjeme. Sjemenke imaju mesnate hranjive privjeske, koje sakupljaju mravi te na taj način šire sjemenke, a pri tom ne trpi klijavost sjemena.

{rokbox title=|Ljubičica mirisna| }images/stories/ljekovitobilje/156-ljubicica2.jpg{/rokbox}

Miris i okus: Ljubičica ima prijatan, vrlo poznat i svojstven miris, koji se kod sušenja cvijeta gotovo sasvim izgubi.

Okus je sluzav, poput trave, pomalo oštar, dok okus korijena pobuđuje na povraćanje.

Vrijeme cvatnje: ožujak i travanj, a katkada drugi puta cvate i u jesen.

Stanište: raste na čistinama, među grmljem, po sjenovitim mjestima uz rubove šuma. Mnogo se uzgaja i u vrtovima, gdje se vrlo brzo širi. Od ukrasnih ljubičica poznato je mnogo varijanti, no one nemaju nikakvu vrijednost kao ljekovite biljke.

Ljekoviti dijelovi biljke: sabiru se cvjetovi (Flores Violae odoratae ili Flores Violarum), listovi, odnosno, čitava biljka (Folia Violae odoratae) i korijen (Radix Violae odoratae). Biljni dijelovi: cvjetovi, listovi ili čitava biljka sabiru se u proljeće (ožujak, travanj), a korijen se iskapa u jesen (listopad do polovine studenog). Svi biljni dijelovi suše se u hladu na prozračnom mjestu, a korijen se nakon čišćenja može i nanizati i tako obješen sušiti ako se radi o ljekovitim potrebama korijena za upotrebu u kućanstvu.

Ljekovite i djelotvorne tvari: cvjetovi sadrže salicilni spoj, jedan još neimenovani alkaloid, cianin, bjelančevinu, gumu, šećer, sluz, eterično ulje i plavu boju. U korijenu je sadržan poznati violin (emetik ljubičice), koji pobuđuje na povraćanje.

Ljekovito djelovanje: kod starih je Grka ljubičica bila u mitologiji posvećena kao posmrtno cvijeće božici vegetacije Perzefoni, kćeri Zeusa i Demetre. Osim toga je bila cijenjena i kao ljekovita biljka. Hipokratici i Dioskurid izvještavaju na temelju svojih iskustava o mnogim oblicima liječenja biljem, među kojim je i ljubičica upotrebljavana protiv alkoholizma. Glasovita medicinska škola u Salernu (XI stoljeće) također je cijenila ljubičicu kao vrlo dobro sredstvo protiv posljedica alkoholizma. Začuđuje da se o upotrebi ljubičice u liječenju alkoholizma čak i u pučkoj medicini ništa više ne čuje, tako da postoji osnovana sumnja da ljubičica Dioskurida nije bila mirisna ljubičica. Nakon najviših priznanja u srednjem vijeku, ljubičica je pala u zaborav te je tek u Kneippu našla velikog zagovornika.

On je hvalio i čaj i sirup od ljubičice kao odlično sredstvo protiv kašlja, naročilo kod tuberkuloznog kašlja odraslih i hripavca kod djece. Umirujuće djelovanje ljubičice čini je prikladnom za liječenje hysterije, hipohondrije, nervoznog lupanja srca, vezanog s osjećajem straha i teškim disanjem, kod grčeva i nervozne prenadraženosti djece, kod nesanice, glavobolje i dr. Ljubičica se primjenjuje i izvana. Protiv nesanice treba piti čaj od ljubičice, a da bi se djelovanje povisilo, primjenjuje se kupelj za noge od uvaraka korijena ljubičice. Kod upale sluznice usta ispiru se usta čajem od ljubičice. Kod oboljenja očnih kapaka ili upale očiju treba češće provesti kupelji čajem od ljubičice.

Ljekovito djelovanje prouzrokuju saponin, eterično ulje, alkaloid violin i spojevi salicilne kiseline. Čaj od ljubičice priprema se od listova, cvjetova i korijena, i to za šalicu čaja čajna žlica mješavine. Listovi ljubičice mogu se upotrijebiti i izvana. O tome obavještava Kneipp slijedeće: "Zdrobljeni listovi ljubičice, stavljeni kao oblog, hlade i smanjuju upaljene otekline, a listovi prokuhani u octu, upotrijebljeni kao uvarak za obloge, liječe podagru." (Taloženje mokraćne kiseline u nožnom palcu - vrsta uloga - gihta).

Primjena u pučkoj medicini: ulje ljubičice (*Oleum violarum*) ili ocat od ljubičice upotrijebljen kao oblog i primijenjen za trljanje sljepoočica, umiruje glavobolje s osjećajem vrućine. Ocat od ljubičice dobije se tako da se šaka cvjetova ljubičice stavi u ocat, jednom prokuha i ostavi 1-2 sata da odstoji. Trebalo bi preispitati shvaćanje pučke medicine da je čaj od ljubičice, a također i sirup ljubičice, dobar prirodni lijek za padavicu kod djece. Lijepi plavi sirup od ljubičice ranije se pripremao u velikim količinama, jer su ga djeca rado uzimala kao sredstvo protiv kašlja.

Recept za izradu sirupa od ljubičice: na litru dobro istiještenih cvjetova ljubičice nalije se litra prokuhane vruće vode i ostavi se 10 sati stajati. Nakon toga se dobiveni sok procijedi, ugrije do ključanja i nalije na svježe nabrane cvjetove ljubičice, ponovo se ostavi 10 sati stajati te se taj postupak ponovi 2 do 3 puta; što češće to bolje. Nakon zadnjeg tiještenja, sok se još jednom dobro ugrije i, kad se ohladi, doda se toliko meda da nastane gusta masa poput sirupa. Ovaj sirup, uziman čajnom žlicom, liječi nesanicu, rastvara nakupljenu sluz u dišnim organima i jača srce. Sirup se može razblažiti ječmenom vodom pri čemu se ne smanjuje ljekovito djelovanje.

Ovdje može biti Vaša reklama